

Batxillerat en Ciències Religioses

Teologia Fonamental

- **Titulació:** Batxillerat en Ciències Religioses (virtual)
- **Modalitat:** Iscreb Virtual
- **Semestre:** 2n | **ECTS:** 6
- **Àrea:** | **Període lectiu:**
- **Professorat:** [Dr. Marc Mercadé i Serra](#) | **Llengua:**

Justificació

La teologia fonamental té la missió de presentar les bases del cristianisme: la revelació de Déu en la història culminada en Jesucrist, la transmissió d'aquesta revelació i la fe com a recepció d'aquesta revelació històrica. Aquesta presentació de la revelació i la fe cristiana la teologia fonamental mira de fer-la en diàleg amb la sensibilitat actual que ve condicionada en part per la mentalitat moderna (il·lustració: la raó universal com a criteri decisiu de tot), per la mentalitat postmoderna (universalitat de l'experiència espiritual de tipus intimista), pel diàleg amb les grans religions històriques i per la causa de la justícia i la pau en un món globalitzat. La teologia fonamental presenta el cristianisme com a una proposta de sentit, mostrant la seva credibilitat com a resposta i superació de les expectatives humanes.

Requisits i orientacions prèvies

Es demana un treball constant per part de l'alumne, sense cap altre requisit previ. La Teologia Fonamental és la matèria amb més ECTS de primer curs ja que és la única amb una càrrega de 6 ECTS. Això justifica que la càrrega lectiva i d'hores de treball sigui superior a les altres matèries del curs, en concret, cada Unitat equival a 1 ECTS, que equival a 100 pàgines de lectures i unes 10 hores d'estudi quinzenals. Aquesta càrrega és el màxim que no es supera en cap Unitat i que no es tradueix en un major grau de dificultat sinó en un treball constant per part de l'alumne.

Competències i Objectius

COMPETÈNCIES

La Teologia fonamental assumeix els competències específiques de la Teologia a tall d'introducció i assentament de les bases teològiques.

- 1 Coneixement dels fonaments de la teologia cristiana: Déu, Crist, revelació, fe i raó, Escriptura, Tradició, Magisteri, comunitat eclesial.
- 2 Coneixement crític, rigorós, actualitzat i contextualitzat de les categories teològiques fonamentals del missatge cristià.
- 3 Comprensió de l'articulació sistemàtica de les categories teològiques en el tot raonablement coherent del missatge cristià.
4. Capacitat de posar en diàleg, qüestionar i il·luminar la pròpia experiència de fe amb el contingut fonamental de la teologia cristiana.

OBJECTIUS

1. Introduir l'alumne en la teologia cristiana com a reflexió intel·lectual sobre i a partir de l'experiència de la revelació de Déu en la tradició bíblica.
2. Oferir una visió sistemàtica dels grans eixos que configuren avui el tractament teològic de la revelació cristiana i de la seva transmissió:
  - a) Revelació per l'acció, per la paraula i per la inspiració de l'Esperit.
  - b) Jesucrist com a mediador i plenitud de la revelació de Déu.
  - c) L'Escriptura, la Tradició i el Magisteri.
3. Estudiar la fe com a recepció de la revelació cristiana, i la seva raonabilitat com a proposta de sentit.

Continguts

BLOC INTRODUCTORI

- 1: Introducció al coneixement teològic
  - 1.1. El cristianisme com a religió revelada
    - 1.1.1 El cristianisme s'entén a si mateix com a religió revelada d'unes peculiars característiques.
    - 1.1.2 Dificultats actuals enfront de la noció cristiana de revelació.
    - 1.1.3 La revelació i la fe com a temes de la teologia fonamental.
  - 1.2. El coneixement teològic.
    - 1.2.1 Els tres moments del cercle del coneixement teològic.
    - 1.2.2 El primer moment del cercle del coneixement teològic.
    - 1.2.3 El segon moment del cercle teològic.
    - 1.2.4 El tercer moment del cercle del coneixement teològic.
    - 1.2.5 Observacions complementàries.
- 2: La Teologia Fonamental en el conjunt de la Teologia
  - 2.1 La Teologia: definició, objecte i subjecte.
    - 2.1.1 Diversos usos de la paraula "teologia" fora i dins del cristianisme.
    - 2.1.2 Definició de teologia.
    - 2.1.3 L'objecte de la teologia.
    - 2.1.4 El subjecte de la teologia.
  - 2.2 L'organització de l'estudi de la teologia en l'actualitat.
    - 2.2.1 Les diverses disciplines teològiques.
    - 2.2.2 La Teologia Fonamental. Història i identitat actual.
    - 2.2.3 Les disciplines que afecten més a la pràctica pastoral.

BLOC D'INTRODUCCIÓ A LA BÍBLIA

- 3: La Revelació en l'Escriptura.
  - 3.1. La forma de produir-se la revelació: l'articulació d'un fet extern (paraula-acció) i un fet intern (l'acció de l'Esperit Sant).
    - 3.1.1 La recerca d'una explicació sobre el "com" de la revelació.
    - 3.1.2 L'articulació entre fet extern (paraula-acció) i fet intern (acció interna de Déu) en la revelació preparatòria a l'Antic Testament.
    - 3.1.3 L'articulació entre fet extern (paraula-acció) i fet intern (acció de l'Esperit Sant)

en la revelació fundant al Nou Testament.

3.1.4 L'articulació entre fet extern (paraula-acció) i fet intern (acció de l'Esperit Sant) en la revelació dependent: el temps de l'Església postapostòlica.

3.2. L'Escriptura en l'Església

3.2.1 La importància de l'Escriptura en l'Església.

3.2.2 La inspiració de l'Escriptura.

3.2.3 El cànon de l'Escriptura.

3.2.4 La interpretació de l'Escriptura.

BLOC DE CRISTOLOGIA FONAMENTAL

4: Jesucrist mediador i plenitud de la revelació.

4.1. Revelació i creació

4.1.1 La identitat de la revelació cristiana, un repte per a la tasca de sistematització teològica.

4.1.2 La relació entre Revelació i Creació.

4.2. Revelació i salvació

4.2.1 Jesucrist mediador i plenitud de la revelació.

4.2.2 La voluntat salvífica universal de Déu.

BLOC D'ECLESIOLOGIA FONAMENTAL

5: L'eclesiologia fonamental

5.1 La Tradició i l'Escriptura

5.1.1 La Tradició.

5.1.2 La relació entre Tradició i Escriptura.

5.2. El Magisteri de l'Església

5.2.1 Definicions i context actual.

5.2.2 Formes del Magisteri de l'Església.

5.2.3 Nivells de recepció de les formes del Magisteri.

5.2.4 El consens dels teòlegs i el consens dels fidels.

5.2.5 Les formes d'expressió del Magisteri: el dogma.

6: Síntesi sobre la fe

6.1 Quatre dimensions de la fe cristiana

6.2 Revelació de "pericorese" entre els quatre dimensions de la fe cristiana

6.3 Visions insuficients de la fe cristiana

Excursus complementari: Sobre el caràcter germinalment cristià del compromís ètic conseqüent

6.4. El present i el futur de la fe cristiana

Metodologia i Avaluació

METODOLOGIA

Tasques d'interacció i comunicació a l'aula:

- Tutories individuals i col·lectius (fòrums): 15%
- Trobades presencials 5%

Hores d'estudi i treball de l'alumne:

- Lectura i estudi personal 45%
- Planificació, preparació i realització d'activitats 35%

AVALUACIÓ

Criteris d'avaluació:

- Avaluació continuada: es tractarà d'anar presentant periòdicament un conjunt d'exercicis sobre els apunts de

l'assignatura, l'alumne ha de presentar un mínim del 33,3% dels exercicis per tal de poder ser avaluat, sinó es considerarà No Escolaritzat (NE) i perdrà el dret a ser avaluat tant al juny com al setembre.

- Avaluació formativa: contarà de cinc exercicis referents a les unitats de l'1 al 5. Aquests exercicis inclouran: qüestions per avaluar la comprensió dels apunts; elaboració d'activitats sobre la bibliografia que s'adjuntarà als apunts i la participació als debats o fòrums.

- Avaluació final: constarà d'un exercici de síntesi referit a la unitat 6 que té com a finalitat sintetitzar el desenvolupament assolit per l'alumne i la participació als debats o fòrums.

Bibliografia

La Bíblia

Documents del concili Vaticà II

Documents magisterials accessibles a Internet.

Lectures obligatòries accessibles a Internet i indicats en els apunts.

Tant aquests documents com tota les lectures obligatòries estaran a l'abast a Internet.

Bibliografia complementària:

- PIÉ-NINOT, S. *La teología fundamental*, Salamanca: Secretariado Trinitario 2001.

(la 7a edició és del 2009)

- ROVIRA BELLOSO, J. M. *Introducción a la teología*, Madrid: BAC 2000.

(la 2a reimpressió de la 2a edició és del 2003)

- VILANOVA, E., *Para comprender la Teología*, Estella: Verbo Divino 2003.